

Instruktion - Mikrobiologisk provtagning av endoskop med kanaler

Framtagen av
Vårdhygien Stockholm

I samråd med
Endoskopiskt Centrum, SöS
Karolinska Universitetslaboratoriet, Solna

Att tänka på

- Provtäta enhetens samtliga endoskop minst 2 ggr/år
- Provtäta nya endoskop, låneendoskop samt endoskop som varit på service innan de används. Följ samma instruktioner som för verksamhetens övriga instrument

Inför provtagning

- Rengör och desinfektera endoskopet enligt rutin
- Förvara endoskopet enligt verksamhetens rutin i minst 12 timmar
- Se till att kanalerna är torra före provtagning (för att samma förutsättningar ska uppnås som när endoskop används till patient)
- Beställ sterila endotoxinfria flaskor à 300 ml via Proceedo.
- Läs provtagningsanvisningen [Skölvätska, endoskopdiskdesinfektor och endoskopkanal - Karolinska Universitetssjukhuset](#) för information om provtagningsmaterial, remisser, provvolym, transport och svarstider.

Rutiner vid provtagning

- Provtagningen utförs av minst 2 personer
- Odlas max. 2 endoskop per tillfälle
- Handhygien och aseptisk teknik är viktigt för att undvika kontaminering av endoskopet under provtagningen
- Upprepa handdesinfektion mellan de olika stegen
- Använd engångs plastförkläde
- Torka av ytor med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt innan provtagningsmaterialet ställs fram
- Utför provtagningen i ett rent utrymme

Provtagning - Tag fram: (material för ett (1) endoskop)

Bronkoskop

- 1 steril endotoxinfri flaska à 300 ml
  - Samma flaska används till båda sköljproven.
- 500 ml flaska steril NaCl 9mg/ml
- 1 st steril rostfri skål
- 1 st steril duk
- 2 - 4 fp sterila kompresser
- 1 st 20 ml spruta
- 1 steriliserat slangset för avsett endoskop
- 1 st steriliserad rengöringsborste till endoskopets kanaler
- 1 fp sterila handskar
- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel **utan** rengörande effekt (till endoskopet)
- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel **med** rengörande effekt (till avlastningsytor)
- En rostfri vagn

Provtagning - Tag fram: (material för ett (1) endoskop)

Gastro-, duodeno- och koloskop

- 2 sterila endotoxinfria flaskor à 300 ml
  - Samma flaska används till båda sköljproven från en kanal
- 500 ml flaska steril NaCl 9mg/ml
- 1 st steril rostfri skål
- 1 st steril duk
- 2 - 4 fp sterila kompresser
- 2 st 20ml sprutor
- 1 steriliserat slangset för avsett endoskop
- 2 st steriliserade rengöringsborstar till endoskopets kanaler
- 1 fp sterila handskar
- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel **utan** rengörande effekt (till endoskopet)
- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel **med** rengörande effekt (till avlastningsytor)
- En rostfri vagn

Tillvägagångssätt

- Person 1
  - tar på sterila handskar
  - tar fram och placerar den sterila duken på vagnen
  - plockar upp de sterila produkterna och placerar dem på den sterila duken – se bild
  - kopplar på slangset
  - gör genomspolning och borstning
- Person 2
  - häller upp 250 ml (NaCl 9mg/ml) i den sterila skålen
  - tar fram endoskopet
  - spritar av endoskopet – se nästa bild
  - håller i endoskopet med de sterila kompresserna under provtagningen

Desinfektera sug/spolkanalens mynning, px-kanalens mynning samt endoskopets distala del

Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel utan rengörande effekt

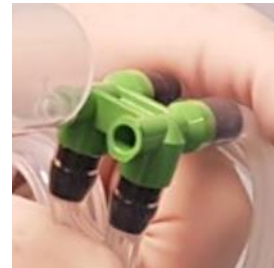

Sköljprov 1 – före borstning

Spola först igenom den vänstra fattningen på slangsetet vilket går till endoskopets arbetskanal med ca 100 ml NaCl 9mg/ml och samla upp i provtagningsflaska nr 1

Spola därefter igenom den högra fattningen på slangsetet, vilken går till kanalen för spolvinklångsmunstycket med ca 100 ml NaCl 9mg/ml och samla upp i provtagningsflaska nr 2. Blås ur högra delen av slangsetet med luft – använd sprutan.

Endoskopets distala ände ska ej vidröra flaskans mynning

Borstning

Borsta från sugkanalens ventilmynning nedåt minst 20 cm i 3 omgångar

Upprepa därefter momentet 3 gånger längs hela den gemensamma sug- och arbetskanalen

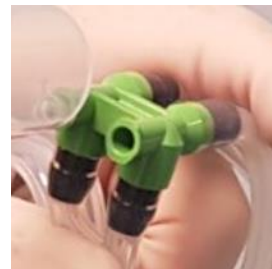
Om endoskopet har vinklingsbrygga ska även denna borstas med anpassad borste

Kassera borsten

Sköljprov 2 – efter borstning

Spola igenom vardera kanalen med 100 ml NaCl 9 mg/ml och samla upp i provtagningsflaska 1 respektive 2, (slutvolymen ska vara minst 200 ml i vardera flaskan efter båda sköljningarna)

Endoskopets distala ände ska ej vidröra flaskans mynning

Efter provtagning

Efter provtagning ska endoskopet:

- desinfekteras i diskdesinfektor för värmekänsliga instrument
- torkas i torkskåp

Endoskopet kan användas i väntan på provsvar

Referenser

- *Vårdhandboken:
Endoskop, rengöring och desinfektion av
värmekänsliga endoskop (2021)*
- *SFVH:
Mikrobiologisk provtagning av kanalförsedda
flexibla endoskop och diskdesinfektorer för
värmekänsliga endoskop (2020)*